תורה אור • פרשת וישלח • מאמר 4

ויקם בלילה הוא ויקח את שתי נשיו כו'...

ויקם בלילה הוא

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com
הפרשה החסידית
/likuteitorah.com/he/torah-ohr/vayishlach/4

1 **ויקם בלילה הוא ויקח את שתי נשיו כו' ויעבר את מעבר יבק ויקחם ויעברם את הנחל כו'.**

"ויקם בלילה הוא ויקח את שתי נשיו" וכו', "ויעבר את מעבר יבק ויקחם ויעברם את הנחל" וכו'.

פי' יב"ק [יחוד ברכה וקדושה] **הוא יחוד ברכה וקדושה. והענין דהנה כתיב בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם ופי' הנהר הוא בחי' בינה כמ"ש ונהר יצא מעדן כו'**

יב"ק הוא ראשי התיבות של יחוד, ברכה וקדושה — הייחוד של ברכה וקדושה. ועניין זה יובן כך: נאמר "בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם"; והנהר הוא בחינת בינה, כלומר הבנה, כפי שנאמר "ונהר יצא מעדן" וכו'.

ושרש האבות הוא מעבר הנהר היינו מבחי' הכתר שהוא למעלה מהנהר הנ"ל רק שמשם נמשכו האבות ונשפלו למטה בעבר השני של הנהר בז"א דאצילות (וע' בזהר פ' אמור מ"ש ע"פ זה)

שורש האבות הוא מעבר לנהר, כלומר בבחינת כתר, שלמעלה מהנהר הנזכר. אלא שמשם נמשכו האבות והורדו למטה, אל עברו השני של הנהר, בז"א דאצילות, זעיר אנפין — מדות אצילות. (ועיינו בזהר, פרשת אמור, במה שנאמר על פסוק זה.)

ויעקב שרצה שימשיך לו המקיף דתהו הנ"ל שלפני אצילות הוצרך מתחלה לעבור את הנהר הנ"ל

ויעקב, שרצה להמשיך לעצמו את האור המקיף של תוהו הנזכר, שלמעלה מאצילות, היה צריך תחילה לעבור את הנהר הנזכר.

וזהו ויעבר את מעבר יבק כי בחינת יחוד ברכה וקדושה הוא הכל בחי' נהר הנ"ל שעל ידו נמשכו כל השפעות ויחוד אורות עליונים כמ"ש ונהר יצא מעדן להשקות את הגן כו'.

וזהו "ויעבר את מעבר יבק", כי בחינת יחוד ברכה וקדושה היא כולה בחינת הנהר הנזכר, שדרכו נמשכות כל ההשפעות ונעשים הייחודים של האורות העליונים, כפי שנאמר "ונהר יצא מעדן להשקות את הגן" וכו'.

2 **וכשעבר את הנהר והגיע לבחי' שלמעלה מהנהר הנ"ל אז לא רחוק הוא מן המקיף דתהו הנ"ל שלפני האצילות וזהו ויעבר את אשר לו כל מה שתיקן העלה הכל לשם.**

וכאשר עבר את הנהר והגיע לבחינה שמעל לנהר הנזכר לעיל, הוא כבר לא היה רחוק מן [האור] המקיף של תהו הנזכר לעיל, שלפני האצילות. וזהו "ויעבר את אשר לו": את כל מה שתיקן, העלה לשם.

אך הוא בעצמו נשאר למטה עדיין כמ"ש ויותר יעקב לבדו כי רצה לברר את עשו שהוא עדיין בשבירה כמו שהודיעוהו המלאכים כו' והוא ענין ויאבק איש עמו כנודע:

אבל הוא עצמו נשאר עדיין למטה, ככתוב "ויותר יעקב לבדו", מפני שרצה לברר את עשו, שעדיין היה במצב השבירה, כפי שהודיעוהו המלאכים וכו'. וזהו עניין "ויאבק איש עמו", כידוע.

3 ולהבין כללות ענין כוונת יעקב בהמשכת המקיף דתהו לעולם התקון וגם יובן זה בעבודת ה'

כדי להבין את כוונתו הכוללת של יעקב בהמשכת המקיף [האור] של תהו אל עולם התיקון, וכדי להבין עניין זה גם בעבודת ה':

הנה ידוע דיעקב הוא בחי' ת"ת [תפארת] שמחבר ב' הפכים שהן חו"ג [חסד וגבורה] כי ע"י התכללות ב' הפכים יחד הוא עיקר הת"ת [התפארת]

ידוע שיעקב הוא בחינת תפארת (יופי), המחברת שני הפכים, שהם חסד (נתינה) וגבורה (ריסון); שכן עיקר התפארת הוא בהתכללותם של שני הפכים יחד

(כמו בגוונים כשמורכבים ב' וג' גוונים יחד הוא עיקר היופי) והמשכת והתגלות אוא"ס [אור אין סוף] בקו האמצעי כו'

(כמו בצבעים: כשמשלבים יחד שניים או שלושה צבעים, זהו עיקר היופי), וכן המשכתו וגילויו של אור אין סוף בקו האמצעי וכו'.

לכך רצה ג"כ לחבר ולייחד ג"כ המקיף דתהו עם האו"פ [האור פנימי] דתקון שהם ג"כ ב' הפכים שיתחברו יחד ואז יהיה גילוי אוא"ס [אור אין סוף] (ועיין בזהר פ' תרומה דקע"ה ע"ב ע"פ והבריח התיכון ושם דף קע"ו ע"א):

לכן רצה גם לחבר ולייחד את המקיף [האור] של תהו עם האור הפנימי (או"פ) של תיקון, שגם הם שני הפכים, כדי שיתחברו יחד; ואז יהיה גילוי של אור אין סוף. (ועיינו בזהר, פרשת תרומה, דף 175b, על הפסוק "והבריח התיכון", ושם, דף 176a.)

4 וביאור הדברים הנה יש ב' בחי' בעבודת ה'. הא' האהבה ברשפי אש בתגבורת מאד לצאת מן הגוף וליפרד מן הפתילה כו'

ביאור העניין: יש שתי בחינות בעבודת ה'. הראשונה היא אהבה כרשפי אש, בעוצמה רבה מאוד, עד כדי רצון לצאת מן הגוף ולהיפרד מן הפתילה וכו'.

והוא בחי' אה"ר [אהבה רבה] שאין כלי הלב מכילה אותה כי לא יכיל הלב ההתפעלות העצומה. לכן לא יוכל לעמוד בכלי גופו וחפץ לצאת מנרתקה חומר הגוף.

זו בחינת אהבה רבה, שכלי הלב אינו יכול להכיל אותה, שכן הלב אינו יכול להכיל התרגשות עצומה כזאת. לכן [הנפש] אינה יכולה להישאר בכלי גופה, והיא חפצה לצאת מנרתיקה, מחומר הגוף.

והבי' בחי' התפעלות המתיישב בכלי הלב ועיקר ענינה הוא בחי' המשכת אלקות מלמעלמ"ט [מלמעלה למטה] דוקא בכלים מכלים שונים בתומ"צ [בתורה ומצות]. וזהו ענין רצוא ושוב.

השנייה היא בחינת התעוררות המתיישבת בכלי הלב, ועיקר עניינה הוא המשכת אלקות מלמעלה למטה דווקא, אל תוך כלים — "כלים מכלים שונים" — בתורה ובמצוות. וזהו עניין רצוא ושוב (ריצה וחזרה).

5 והנה בחי' עולם התהו הנ"ל היה בבחי' רצוא לכן נסתלקו האורות מן הכלים כמו האה"ר [האהבה רבה] ליפרד מן הפתילה והכלים כו'.

כעת, בחינת עולם התהו הנזכרת לעיל הייתה במצב של רצוא (ratzo) [תנועה של השתוקקות והתרוממות כלפי מעלה]; לכן האורות הסתלקו מן הכלים, בדומה לאהבה רבה [המבקשת] להיפרד מן הפתילה ומן הכלים וכו'.

אבל התקון הוא בחי' שוב והוא בחי' תומ"צ [תורה ומצות] ובע"כ [ובעל כרחך] אתה חי להיות בתוך הגוף להמשיך אא"ס [אור אין סוף] בכלים מכלים שונים.

אבל תיקון הוא בחינת שוב (shov) [חזרה והישארות בתוך הכלים]), שהיא בחינת תורה ומצוות; ו"בע"כ אתה חי" — להיות בתוך הגוף, כדי להמשיך את אור אין סוף אל תוך כלים, "כלים מכלים שונים".

6 וזה היה ההפרש ג"כ באותן די שנכנסו לפרדס בן עזאי הציץ ומת. וב"ז [ובן זומא] הציץ ונפגע. רק ר"ע [רבי עקיבא] נכנס בשלום ויצא בשלום.

וזה היה גם ההבדל בין ארבעת החכמים שנכנסו לפרדס: "בן עזאי הציץ ומת"; "וב"ז הציץ ונפגע"; ורק "ר"ע נכנס בשלום ויצא בשלום".

כי בן עזאי היה בבחי' רצוא דאה"ר [דאהבה רבה] הנ"ל בבחי' כלות הנפש ולא רצה להיות נשפל בבחי' שוב לכך לא רצה לישא אשה ואמר אפשר לעולם שיתקיים ע"י אחרים

בן עזאי היה בבחינת רצוא [השתוקקות ועלייה] של אהבה רבה שהוזכרה לעיל, בבחינת כלות הנפש [הגעה של הנפש עד כלות], ולא רצה לרדת לבחינת שוב [חזרה והמשכה]. משום כך לא רצה לשאת אישה, ואמר: "אפשר לעולם שיתקיים ע"י אחרים".

לכן הציץ ומת שנסתלק לגמרי מן הכלי כנ"ל כי עזה כמות אהבה כו' אכן אין זה דרך התורה שהיא בבחי' תקון כי לשבת יצרה ובע"כ [ובעל כרחך] **אתה חי**

משום כך הציץ ומת, שכן הסתלק לגמרי מן הכלי, כנזכר לעיל, וכפי שנאמר: "כי עזה כמות אהבה כו'". אולם אין זו דרך התורה, שהיא בבחינת תקון, שהרי "לשבת יצרה" ו"בע"כ אתה חי".

לכן ר"ע [רבי עקיבא] **שהיה מבחי' תקון נכנס בשלום ויצא בשלום שהיה המ"ן** [המיין נוקבין] **ומ"ד** [ומיין דוכרין] **שלו דהיינו בחי' הרצוא ושוב במדה ומזיגה נכונה שלפ"ע** [שלפי ערך] **הרצוא כן היה השוב אח"כ.**

לכן רבי עקיבא, שהיה מבחינת תקון, נכנס בשלום ויצא בשלום, שכן המ"ן והמ"ד שלו — כלומר, בחינות הרצוא והשוב — היו במידה ובמיזוג נכונים: כשיעור הרצוא, כך היה גם השוב שלאחר מכן.

7 **וזהו נכנס בשלום כו' הוא בחי' קו האמצעי המייחד ומחבר את הב' קוין ימין ושמאל שהם בחי' רו"ש** [רצוא ושוב]

וזהו "נכנס בשלום" וכו': זוהי בחינת הקו האמצעי, שמייחד ומחבר את שני הקווים, ימין ושמאל, שהם בחינות רצוא ושוב [תנועה של השתוקקות לעלות ושל חזרה].

לכך היה העלאת מ"ן [מיין נוקבין] **שלו שהוא ענין שנכנס לפרדס במדה ומזיגה נכונה בבחי' רו"ש** [רצוא ושוב] **ונכנס בשלום בבחי' מ"ן** [מיין נוקבין] **ויצא בשלום בבחי' המשכת מ"ד** [מיין דוכרין] **בחי' שוב. (ועמ"ש פ' ויצא גבי בשלום ב' בחי' שלום ע"ש בד"ה והיה)**

לכן העלאת מ"ן שלו, שהיא עניין כניסתו לפרדס, הייתה במידה ובמזיגה הנכונות, בבחינת רצוא ושוב: הוא "נכנס בשלום" בבחינת מ"ן — מים נוקבין [השתוקקות העולה מלמטה] — ו"יצא בשלום" בבחינת המשכת מ"ד — מים דוכרין [המשכה מלמעלה למטה], בבחינת שוב. (ועיינו במה שנכתב בפרשת ויצא על "בשלום", שתי בחינות של שלום; ראו שם, במאמר הפותח במילים "והיה".)

משא"כ בן עזאי ששרשו היה מבחי' תהו ששם הוא בחי' שני קוין כנ"ל בענין ויחץ כו' לשני מחנות

לא כן בן עזאי, ששורשו היה מבחינת תהו, שבה יש בחינה של שני קווים, כנזכר לעיל בעניין "ויחץ כו' לשני מחנות".

לכך לא הי' [היה] **התחברות הרו"ש** [הרצוא ושוב] **במזיגה נכונה והציץ ומת כו' התגברות הרצוא כו'**

לכן לא התחברו הרצוא והשוב במזיגה הנכונה, והוא הציץ ומת וכו', [באמצעות] התגברות הרצוא וכו'.

ולכן היה ר"ע [רבי עקיבא] **מקור כל התורה שבע"פ** [שבעל פה] **כי סתם משנה ר"מ** [רבי מאיר] **וסתם ספרא ר'** [רבי] **יהודה כו' וכולהו אליבא דר"ע** [דרבי עקיבא].

ולכן היה רבי עקיבא מקור כל התורה שבעל פה, כי סתם משנה היא רבי מאיר, וסתם ספרא היא רבי יהודה וכו', וכולם הם לפי רבי עקיבא.

והוא לפי שהתורה ג"כ היא מבחי' התקון ויש בה התכללות ב' ההפכים דרו"ש [דרצוא ושוב] **כמ"ש מימינו אש דת למו כו' לכן היה גילוי התורה ע"י ר"ע** [רבי עקיבא] **שהיה בו בחי' זו כנ"ל:**

וזה מפני שגם התורה היא מבחינת התיקון, ויש בה התכללות של שני ההפכים, רצוא ושוב, כמו שכתוב: "מימינו אש דת למו" וכו'. לכן גילוי התורה היה על ידי רבי עקיבא, שהייתה בו בחינה זו, כנזכר לעיל.

8 **ועתה יובן ענין כוונת יעקב לייחד ולחבר המקיף דתהו עם האו"כ** [האורות וכלים] **דתקון היינו שיהיה תמיד רו"ש** [רצוא ושוב] **במזיגה אחת שלפ"ע** [שלפי ערך] **הרצוא כן השוב דהיינו שיהיה האה"ר** [האהבה רבה] **ברשפי אש ליפרד מן הפתילה כו'.**

כעת יובן עניין כוונת יעקב לייחד ולחבר את [האור] המקיף של תהו [עולם התהו] עם האורות והכלים של תקון [עולם התיקון]: שיהיו תמיד רצוא ושוב [השתוקקות לעלות ולאחריה שיבה למטה] במזיגה אחת, כך שמידת השוב תהיה כמידת הרצוא; כלומר, שתהיה אהבה רבה כרשפי אש, המבקשת להיפרד מן הפתילה וכו'.

ואעפ"כ [ואף על פי כן] **יהיה אח"כ בחי' שוב לאחד. ובע"כ** [ובעל כרחך] **אתה חי להמשיך אא"ס** [אור אין סוף] **למטה דוקא בתומ"צ** [בתורה ומצות] (כמ"ש בתניא פ' נג).

ואף על פי כן, לאחר מכן תהיה בחינת שוב, שמטרתה לאחד. "ובע"כ אתה חי", כדי להמשיך את אור אין סוף למטה דווקא באמצעות תורה ומצוות (כפי שכתוב בתניא, פרק 53).

והי"ז [והרי זה] **יחוד והתחברות המקיף דתהו עם כלים דתקון. וז"ש** [וזהו שכתוב] **ביעקב ויבא לו יין. ופי' בזוהר דארמי מיא לגו חמרא.**

וזהו ייחוד וחיבור של [האור] המקיף של תהו עם הכלים של תקון. וזהו שנאמר על יעקב: "ויבא לו יין". והזהר מפרש זאת: "דארמי מיא לגו חמרא" — הוא מזג מים לתוך היין.

כי יין הוא בחי' רצוא גבורות ורשפי אש ממטה למעלה. ויעקב ארמי מיא בחי' שוב.

היין הוא בחינת רצוא, גבורות [כוחות הדין] ורשפי אש [העולים] מלמטה למעלה; ויעקב מזג מים, בחינת שוב.

9 **ולכן ויבא לו יין כו' הוא בתרי טעמי שהוא התכללות הרו"ש** [הרצוא ושוב] **מים ויין כו'**

ולכן "ויבא לו יין" וכו' נאמר בשני טעמים, והיינו התכללות רצוא ושוב, מים ויין וכו'.

ולכן איתא דיעקב הוא שלימו דאבהן כי לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל. מפני שהיה אברהם מדת החסד הפשוט בלא מזיגה לכך נתפשט יותר מדאי עד שאמר לו ישמעאל כו'

ולכן נאמר שיעקב הוא שלמות האבות, שכן [הוא היה] שונה מאברהם, שממנו יצא ישמעאל. מכיוון שאברהם היה מידת חסד פשוטה, ללא מיזוג, היא התפשטה יתר על המידה, עד שאמר: "לו ישמעאל" וכו'.

ויצחק היה בבחי' גבורה כו' אבל יעקב הוא שלימו דאבהן התכללות ההפכים רצוא ושוב כנ"ל:

ויצחק היה בבחינת גבורה (ריסון) וכו', אבל יעקב הוא שלמות האבות, התכללות ההפכים — רצוא ושוב, כאמור לעיל.

LikuteiTorah.com
הפרשה החסידית

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY-NC 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. בתי כנסת, מוסדות חינוך ומפעלים ללא כוונת רווח רשאים להעתיק, להדפיס ולהפיץ אותה בחופשיות, ולבקש תרומות לכיסוי עלות ההדפסה; אסור למכור אותה לעולם. יש לציין את הוצאת קה"ת ואת likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). למה ללמוד, וברכות הרבי: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

מיזם חינמי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך likuteitorah.com/he/torah-ohr/vayishlach/4/

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק